

CALLEJEROS LITERARIOS. UN PROJECTE EN XARXA

Lourdes Domenech

CALLEJEROS LITERARIOS és una proposta educativa neix de la voluntat de mostrar als joves la memòria literària que s'amaga en els noms dels carrers. Es tracta d'un projecte en xarxa que pretén treballar l'educació literària prenent com a referent el propi entorn. Al web del projecte (<https://sites.google.com/site/callejerosliterarios/>) s'ha creat un mapa de les diferents localitats participants, amb els carrers o indrets amb noms d'autors. El projecte ja té dues edicions, en les quals hi ha participat centres de tota Espanya.

Callejeros literarios es tracta d'una iniciativa d'un grup de professors blocaires de diferents indrets d'Espanya. Al voltant de 90 alumnes de 1r, 2n i 4t d'ESO del meu institut han participat en el projecte des de les matèries de Castellà, de Català i d'Educació Visual i Plàstica. També han comptat amb la col·laboració de l'Oficina de Turisme i amb la del director de l'Arxiu Municipal, Antoni Reyes. Tanmateix, la riquesa del projecte rau en el fet que cada *callejero* és diferent i el fet de ser un projecte col·laboratiu permet compartir idees i maneres de fer ben diferents. A més, els participants han presentat treballs en totes les llengües de l'estat.

Podria explicar l'experiència des del punt de vista de la seva aplicació a l'aula o bé des del punt de vista de gestió d'un projecte en Xarxa.

Omplo la fitxa amb els materials experimentats al meu centre dins la matèria de llengua castellana.

A Blanes hi ha 28 carrers amb noms de literats catalans i 7 representants de la literatura hispànica. Els alumnes han investigat la vida dels autors i han llegit, recitat i enregistrat alguns textos.

La seqüència s'ha dut a terme en dues fases. La primera ha consistit en observar els carrers en els quals viuen els alumnes i en fer-ne una descripció. La segona part, s'ha centrat en investigar els noms dels carrers i en cercar-ne el que tenen noms d'autors. A la taula, s'indiquen els continguts i les competències.

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA: CALLEJEROS LITERARIOS

MI CALLE

Tipologia textual	Elements lingüístics	Àmbit competencial
Descripció de llocs (topografia)	Marcadors d'espai Adjectivació Figures retòriques (comparació, enumeració...)	Competència lingüística i literària Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic Competència cultural i artística
Activitats Lectura de textos descriptius (models literaris i exemples de textos d'altres alumnes) Redacció del text "El meu carrer" Localització i publicació en el mapa compartit d'aula (Google Maps) Dibuix del carrer (línies i perspectives)		

CALLEJEROS LITERARIOS

Tipología textual	Apoyos lingüísticos	Àmbit competencial
Text expositiu (vida i obra d'autors de la literatura hispànica)	Les majúscules en els noms propis	Competència lingüística i literària
La definició	Citació de textos literaris	Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
L'entrevista	Formes verbals (present històric)	Competència cultural i artística
	Signes de puntuació (preguntes i respostes)	Competència en el tractament de la informació
	Camps semàntics (parts d'una ciutat)	Competència aprendre a aprendre

Activitats

Localització dels carrers amb nom d'autor i publicació dels marcadors al mapa compartit | Elaboració de les fitxes d'autor (4° ESO) - Elaboració de la cronologia dels autors (2° ESO) | Definicions de les parts d'una ciutat (vocabulari) | Entrevista amb el director de l'Arxiu Municipal de Blanes (enregistrament i transcripció) (4° ESO) | Lectura i comentari de textos poètics | Recitació de textos poètics (enregistrament en àudio o vídeo) | retrat dels autors (la tècnica del retrat) (2° ESO)

Desenvolupament

A continuació es detallen els objectius i el desenvolupament del treball d'aula.

PRIMERA PART: ELS NOSTRES CARRERS

1. Localitzar nostre carrer en un mapa de Blanes (veure a Google Maps).
2. Explorar la nostra zona i observar el nostre carrer des de diferents perspectives.
3. Fer fotografies.
4. Redactar una descripció del nostre carrer (ubicació - distància - estat - edificis destacables - comunicació ...) i incloure la fotografia

SEGONA PART: CARRERS AMB NOMS D'AUTORS

PRIMERA FASE

Entre tots

1. Localitzar els carrers amb noms d'escriptors de la literatura castellana i geolocalitzarlas en un mapa. . (Opcionalment, hem afegit el nom de la sala de lectura de la Biblioteca Comarcal Roberto Bolaño ...)
2. Confeccionar una línia del temps amb tots els autors que donen nom als nostres carrers.
3. Crear un àlbum de fotografies amb les plaques dels carrers.

Per parelles

4. Elaborar una fitxa biogràfica o una línia del temps amb les dades més rellevants de la vida i obra d'un autor. Cada parella tindrà assignat un autor.
5. Compartir la informació en el wiki: (<https://sites.google.com/site/callejerosliterariosblanes/>).

SEGONA FASE

Entre tots

6. Llegir i comentar una selecció de textos representatius de cada autor.

Per parelles

7. Llegir expressivament o enregistrar un text de l'autor assignat.

8. Presentar i comentar el text elegit davant els companys.

TERCERA FASE

Per grups (dues parelles)

9. Dissenyar una ruta literària per Blanes.

- Amb quines eines?
- Mapes de la localitat (format paper) | Diccionaris i enciclopèdies en paper i digitals | Google Maps i Google Earth (eina de geolocalització) | Picasa (àlbums de fotografies) | Dipity (línies del temps) | Nota (murals digitals) | Ivoox (àudio) | Youtube (vídeo) |
- Llocs web de Google: <https://sites.google.com/site/callejerosliterariosblanes/>

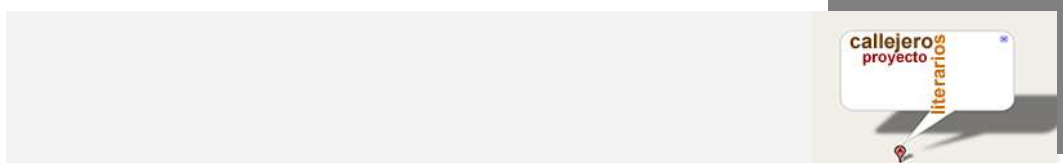
Avaluació

Com que s'ha treballat per fases, els alumnes comptaven amb la fitxa d'avaluació per anar revisant les tasques que havien fet o que els calia fer. El més positiu del treball ha estat el clima de treball en grup que s'ha creat en les diferents fases, atès que tota la feina ha estat compartida a la web (mapes, descripcions, gravacions...).

Callejeros literarios

Blanes (Girona) <https://sites.google.com/site/callejerosliterariosblanes/>

<https://sites.google.com/site/callejerosliterarios>

Hoja de evaluación

Alumno/a _____

Actividad	Nota y comentario
Mi calle (20%)	
☐ ☐ Análisis de textos descriptivos (topografías) ☐ ☐ Descripción de <i>Mi calle</i> ☐ Geolocalización en el mapa ☐ Publicación (texto, imagen)	
Callejeros literarios (Primera fase) (40%)	
☐ ☐ Geolocalización de los nombres de autores en Google Maps y fotografías de las calles. ☐ Cronología ☐ Vocabulario: Partes de la ciudad (I) ☐ Vocabulario: Partes de la ciudad (II) ☐ Entrevista con el archivero municipal. Preparación de las preguntas ☐ Ficha de autor (texto expositivo) ☐ Ficha de comentario poético	

Callejeros literarios (Segunda fase) (40%)	
☐ Exposición oral Presentación del autor Preguntas sobre el autor para los compañeros. Lectura y comentario de un texto poético	
☐ Grabación (lectura o recitación en audio o vídeo)	
Observaciones y NOTA FINAL	

Conclusions

El projecte ha estat una bona manera d'integrar continguts curriculars dins d'una programació seqüenciada amb un objectiu final: l'elaboració d'un mapa literari de la localitat. Però el més important és que la proposta acostava als alumnes al coneixement d'autors i textos d'una manera motivadora. Ser part d'una comunitat que treballa amb un objectiu comú ha estat un estímul important.

En síntesi, les dades globals del projecte en l'edició del 2011 són aquestes: 34 *callejeros*, 2 països (Espanya i Gran Bretanya), 29 centres, 12 comunitats autònomes, 3 llengües emprades: castellà, euskera i català, 877 alumnes i 503 fotografies.

En l'edició del 2012 hi ha 28 centres inscrits que estan en la fase de finalització. Alguns dels projectes d'aquest any ja es poden veure publicats al web del projecte.

Bibliografia

- Callejeros literarios. Recuperat 29 maig 2012, des de <https://sites.google.com/site/callejerosliterarios/>
- Callejeros literarios, la literatura en las calles. Recuperat 29 de maig de 2012 des de http://www.materialesdelengua.org/EXPERIENCIAS/calles/index_callejerosliterarios.html
- Callejeros literarios Blanes Recuperat 29 maig 2012, des de <https://sites.google.com/site/callejerosliterariosblanes/>
- VVAA. *Callejeros literarios, un proyecto en Red*. Bits 21. Recuperat 29 de maig 2012 des de <http://ciberespinal.org/bits/21/callejeros-literarios/>